

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о год 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Лідового ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Вибори.

Сойм галицький вже розв'язаний цісарським патентом і розписані загальні вибори на нових послів до сойму. Правивбори найважнішою для нас курію сільських громад починають ся дня 10. серпня. Самі-ж вибори мають перевести ся в перших днях вересня.

Короткий се час, навіть за короткий для успішного підготовлення виборів, тим більше, що сей час є як найнедогіднішим для наших селян та священників, се найгорячіший час жнив. На неділі, крім церковних обов'язків, припадає ще багато дрібних господарських справ та і доконечний відпочинок по цілотижневій, надмірній праці при річній спрядку божих дарів.

Від переведення привиборів залежить вислід самих виборів; они покажуть політичну силу і зрілість руского народа. Тепер було би за пізно говорити про організації, комітети, агітацію поодиноких людей чи кругів і т. д. Всі ми, кождий син Руси повинен почувати ся до обов'язку, сам за себе і в своїм найблизнім окруженю постояти за соймових заступників руского народа. Не передвиборчий крик — шум, а наша довголітна, спокійна праця над о свідомленем народа що-до его потреб і его прав, нехай проявить ся при теперішних виборах!

Час такий наглий і короткий, що правдивим нещастєм для рускої справи може стати партійне роз'єднанє і самолюбство, яке вже стало другою натурою наших «центральных політиків». Групуючи ся коло партійних органів, сі «центральні політики» стають мимоволі односторонними,

заздрими, похопними, як не до колотнечи, то бодай до ріжних «транзакцій», з нечистими, самолюбними інтенціями. Та інакше живуть і думають патріоти на провінції. Здалека можуть справедливіше о-судити діяльність і всенародне значінє виднійших людей на поли політики, яких деякі лише свому крикови та напасливости завдячують свою популярність. А з другої сторони, живучи між народом, патріоти по селах та місточках відчувають тим глибоше вагу надходячих виборів, і супротив їх всенародного значіння перейдуть до порядку дневного над партійностию і компромісами «центральных».

В сій важній хвилі передвиборчої борби, ми, що завсїгда стояли на сторожі чистоти наших народних змагань, почувемо себе в праві, звернути ся до наших прихильників з горячим словом заохоти та ободреня. Ми пересвідчені, що люди з нашого табору належать виключно до ревних, щирих подвижників народної справи, які не потребують доперва підчас виборів зривати ся до нагальної «роботи», не перебираючи в способах, ані в людях, але они працею і впливом в своїм окруженю здобули собі стілько довіря, що оно остойть ся против забігів якого-небудь противника. Не слід тепер сидіти з заложеними руками, коли зі всіх сторін бачимо горячкові завзиви до як найширшої агітації, але навіть підчас непевного передвиборчого часу, ми не потребуєм єхходити з прямої стежки нашого народного життя і стараня в імя Маркіянового заповіту: «Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра ми руска!»

Д о п и с ь.

Дора ad Яремче в липню 1901.

Агент фірми Braun Sandor в Détér posta Gömör-Simonyi, іменем Маркус Фікелер, замовив для 187 газдів в Дорі-Яремча, коси з молотками, брусками ще 29. марця 1901 в тим, щоби ті коси були надіслані 15. липня до стації залізничної Яремче, всьо на суму 524 корон; посилка прийшла вже 2 місяці наперед і коли газди не спішили ся викупити, низив Бравн посліплату з 524 корон на 449 корон, приобіцяв ще до кождої коси прислати і бабку (Amboss) на случай, если они посліку викуплять. При відбраню послілки оказалось, що кожда коса місто довжини 75 цтм., в листі замовленя вимаганої, мала лише 60 цтм. і коштowała кожда по 1 зр. 50 кр., а таку косу можна далеко дешевше в кождім склепі набути — а що найгірше, тая коса для гір (де лише раз косять траву і тая є твердою) — оказуєсь не-придатною. Межи замовляючими газдами велике огірченє; осторожности би треба більше зі сторони наших селян при більших таких кунах. Листи замовляючі є видруковані в мадярскім і польскім язичі.

Такі замовленя поробили селяни в Янім і Лузі. Крім шкоди материяльної, мають такі «сделки» ще і той шкідний наслідок, що наші підгірня стають ще більше недовірчивими навіть для людей їм найзичливіших. Отсе один поважаний літник з Яремча оповідав, що коли один чоловік хотів заложити читальню «Просвіти» в Яремчу, то селяни тамошні огірчені поведєнем мадярско-жидівського «Reisender-a» з косами, сказали єму: Би може який агент?

Від 1. липня в'їзджають ся літники в гори, але в дуже повільнім темпі, а властивий сезон

Наталь Вахнянин.

Интерв'ю о. Івана з д-ром Вичосою.

— Чим ви трудились на свому віку? спитав др. Вичоса о. Івана на від'їзді до Відня?

— Я був вже всім — відповів о. Іван — поглядившись по званію.

— З всіх печей їв хліб?

— Да, був всім і належав до всяких національних, політичних і релігійних таборів.

— Закурить папіроску і розкажіть.

— В 48. р. був я польський революціоніст і з пієтизмом патріотика від «моржа до моржа» витав польських політичних вязнів, вертаючих з Берна і Шпільберга. За часів Баха грав перентовну ролю галицького Рутенця. В 61. р. вибрано мене на сойм, де написав я соціалістичну брошуру про «Ліси і пасовиска». Потому за намовою Вол. Терлецького бавив ся так довго обрядовщиною, доки пок. Яхимович не покликав мене ad audiendum verbum. В 68. р. хвалив я «Просвіту»; в 69. р. був першим «угодовцем» в таборі маршалка Лаврівського, але по році плонув на все і пристав до «непримиримих». Приватним спортом моїм був спиритизм. Я бачив у о. Трещаковського в Городку духи в склянках, викликував їх з столів, але записки

мої спалились в Перемишлянах. Потому кинув ся я на гомеопатию, був навіть якийсь час магнетизром і лічив людей поглядом очей. При тім вірив я твердо в снв, предсказав огонь в Коростні, карамболь на залізничі в Вибранівці і смерть сина о. Церкевича, котрому задав я гомеопатичне зернятко в 30. потенції. Відтак редагував «Науку».

— То ви бавили ся і літературою? О чим же писали ви в «Науці»?

— Зразу о господарстві, бо се діло, здавалось мені, розумів я найлучше, хоть, признаю ся, в власнім господарстві не сходили ся мені ніколи кінці. Потому аж пустив ся я на поле фізіології і історії.

— Ви-ж не фаховий?

— В нас о то не питають. А в тім мав я легку річ, бо полемізував о малорускій літературі лиш з о. Якимовичем, порівнував язык малоруский з языком Fritz Reuter-a, а коли Площанський за то став мене ремунерувати, то я балакав дальше на той темат.

— Мікросича, Даль-Луганського, Максимовича, проф. Лавровського ви читали?

— О, so hoch hab ich nicht studiert! Я був собі фізіологом з Стрільча і писав в «Науці» для сільських виборців, що ловлять ся і на полю.

— Прошу ще папіроску, розкажіть дальше!

— На малоруский язык маю погляд, якого не має жаден ученый. Сей язык не спосібний до вираженя мислей книжно-образованих людей. До

Петра В., бачите, писали всі на старорускім язичі, аж цар Петро замінив той язык нарічем народа¹⁾. В нашій Галичині витворили ся в наслідок того дві партії: Несторова, оригінально руска, і Шевченкова, котра є плодом інтриги Голуховського²⁾. Дятого в повісті «Отець і діти» висміяв я «українців»³⁾. В 79. р. вернув я однакож до простого слога⁴⁾, але то мені не перешкодило, щоби зараз потому напастн на рускі учебники за «простий слог»⁵⁾. Я держав тоді з Евз. Черкавским, котрий в раді державній сказав, що малоруский язык є «говором простого народу». Мені се подобало ся.

— Ви-ж писали в «Науці» в 79. році⁶⁾, що «ми безперечно Малороси»?

— Бувало і так, але на другій стороні писав я знову, що Русь має два наріччя: мало- і біло-руске, а один образований книжний язык⁷⁾. Виробляти окрему мало-руску літературу, се — казав я — труд «не практический», бо в Росії кожда дитина учить ся в школі кивжного і церковно-славянського языка⁸⁾. Малоруский язык, то є польське слово, набите на руске копінто⁹⁾.

¹⁾ «Наука» 1874. ч. 4.

²⁾ «Наука» 1876. ч. 12.

³⁾ «Наука» 1877. ч. 8.

⁴⁾ «Наука» 1879. ч. 1.

⁵⁾ «Наука» 1879. ч. 12.

⁶⁾ Ч. 6. стр. 197.

⁷⁾ «Наука» 1884. ч. 1.

⁸⁾ «Наука» 1884. ч. 1. ст. 402 і 403.

⁹⁾ Там-же ст. 407.

літний припадає тут доперва разом з вакаціями шкільними і з тими кінчить ся.

Слоти, зливи, дощі від місяця майже не дозволяли користувати ся ні купелями ні проходами по горах. Дрімаючі вілли в Яремчу (70) і в Дорі (10) стали оживляти ся від липня, властители однак нарікають, що ще не все винаняйте, жалують ся при тім на високі податки і додатки громадські. Деякі би радо продали свої вілли за добру ціну. Лучше, каже один, річно заплатити чиншу 200 ар. за сезон, як мати власну віллію, котрої кошти не приносять від вложеного капіталу належних відсотків. Тамтого року було в самім Яремчу 1000, а в Дорі до 400 літників, більша половина з них жидів. Сего року є їх ще більше. Місцевих жидів є тут над 300. Мають тут свою парню в Дорі, а в Яремчу школу жидівську, окрему від громадської в Дорі. Та послідна є з браку сил учительських заперта. А тут нечитальних ще тьма!

Громадська управа Дори селянська не могла вдоволювати нових потреб, які настали з основанем кліматичної стації в Яремчу, тому вирішила гадка у властителів вілль: поділу громади Дори, на Дору і Яремче. Власти пристали під усливем, що управа Дори згодить ся на розділ маєтку. Вибори громадські з 13. вересня 1900. р. в присутности начальника повіта і інспектора податкового, як пише «Kurjer Stanisławowski» з 23. вересня 1900 віддали раду громадську в Дорі в руки властителів вілль, бо гуцулів вибрано лише 10 і руского пароха, до того 5 жидів місцевих, 5 жидів і 9 з інтелігенції польської: властителів вілль, як пише «Kurjer Stanisławowski»: istny zajazd Stanisławowa z Jaremca na Dorę. Стара рада громадська внесла протест, що так много неприналежних до громади Дори ввійшло до ради громадської і в наміреню ратувати управу Дори від напливового елемента, стара рада ухвалила поділ громади, як се вперед властители вілль самі хотіли. Але сі послідні відступили тепер від сего наміру, маючи управу цілої громади Дори з Яремчем і значним маєтком громадским в Дорі і Яремчу в своїх руках.

(Конець буде).

Тринайцате справозданє

з діяльности Інституту Руского Товариства педагогічного під покровом св. О. Николая ул. Театинська ч. 19. у Львові.

В склад комітету, що з порученя виділу Руского Товариства педагогічного управляв Інститутом, входили: дир. Едв. Харкевич яко голова, Ілля Кокорудз проф. рускої гімназії, о. Д. Дорожинський, катехит рускої гімназії, адвокат др. Ст. Федак, лікар др. Антін Хомин і Кость Паньковський яко члени. Сей послідний був разом настоятелем Інституту.

Ви-ж писали також¹⁾, що Нестор був українець-малорос і знав «свій рідимий язык», а не наріччє?

— Тоді, здаєсь, так треба було писати, не пригадую собі. Вирочім я в ріжних часах мав і ріжні погляди. Приміром кажучи, в 84. р. хвалив я малоруский «язык», що він є сьлівний, що «Мала Русь» має «прекрасну літера туру»²⁾ і т. д. але в 85 р.³⁾ сказав я за то, що малоруский язык є лише наріччєм, котре в Галичині польщить ся, а на Україні московщить ся. Раз навіть пальнув я собі таке, що наш язык сягає від Босфора по Жовте море⁴⁾.

— А ваші читателі вірили вам?

— Я був для них рабином.

— Ви побирали на «Науку» субвенцію з австрійского Reptilien-фонду?

— 1600 ар. річно. Але за то писав я тоді біографії Йосифа II, Марії Тереси і других членів габсбурскої династії⁵⁾.

— А по 1879. р., коли вам відобрано субвенцію?

— Тоді я оповідав селянам устами шевця Вінцентого, що в нас ліцтують банки ґрунти селянські, а в Росії по знесеню крєпацтва на-

Попри релігійно-моральне вихованє мав комітет на оці товариске позитє учеників. Помочию при науці занимались інструктори поодиноких клас. Се ліпші ученики, що в Інституті остають безплатно. Образованє шкільне розширювано домовою лектурою під надзором настоятеля. В огороді, де в літі перебувають ученики в часі свободнім від науки, суть бари і рек до гімнастики; майже що ведлі і сьвята відбувано дальші проходи в львівські околиці. Комітет мав на оці, щоби ученикам подавано все страви як найздоровші і в тім згляді ішов за радою д-ра Хомина, що безкорисно питомцям уділяв лікарських рад. Принятих було з I. класи гімр. 8, з II. класи 3, з III. класи 5, з IV. класи 4, з V. класи 7, з VI. класи 6, з VII. класи 7, з VIII. класи 6, з народних шкіл 1, з семинарії учительської 1, а академиків 2. З того було сьвященничих дітій 26, учительських 7, селянських 6, урядничих 5, а сиріт 6. Результат загальної класифікації слідуєчий: класу I. з відзначенем дістало 4 учеників, класу другу 3, поправку 3, иньші класу першу. До іспиту зрілости сідало чотирох елєвів і всі здали єго з добрим успіхом.

А) ПРИХОДИ:

	зр.	кр.
Запомога Високого Сейму за р. 1900	300	00
Оплата учеників	8096	55
Зворот за меблі, пранє і вписи	381	00
Надвшика з р. 1900	51	41
Проценти і иньші приходи	353	14
Разом	9183	10

Б) РОЗХОДИ:

Харч	6510	60
Хата	1080	00
Опал і світло	606	35
Персонал	698	00
Иньші видатки	358	91
Сазом	9253	86

Отже недобір 7076 зр.

В) МАГТОК ІНСТИТУТУ:

Вартість інвентаря і бібліотеки	300	00
Стан фонду залізного	1355	51
Стан фонду резервового	400	00
Разом	2055	51

У Львові, дня 15. н. ст. липня 1004.

Кость Паньковський, секретар комітету

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Прокопая; рим.-кат. Пракседі. — В понеділок: гр.-кат. Павкратія; рим.-кат. Марії Магдаліни. — Віторник: гр.-кат. Антонія Печерского; рим.-кат. Анолінарія.

— **Dziennik polski** продовжає дальше свої безглузні, схвачені з воздуха, пєнависні статі против Русинів. Як стара, сліпа собака, що хотїй

сама не може вкусити, бо вже їй зубів не стало, бодай своїм безнастанним гаркотом хоче підняти решту пєярні на тровленого звїра, так сей славетний орган уїдає на Русинів, придумуючи щораз найнеможливіші комбінації, підозрінє та інсинуації. Він і не застановляє ся, до чого придатне і куди заведе се брєханє, які наслідки може мати таке дразненє пристрастїей, розбуджуванє національної вражди, недовірчivosti, — він брєше, бо така єго пєся служба. Він лише бажає, щоби єго гаркіт раз враз лунав найголоснійше та заглущував кожде розважнійше і совіснійше слово, яке відозве ся в єуспільности.

— **Curiosum!** Дурно обжаловував ексц. Коритовський львівський магістрат, що він не стягає податків. Такої енергії, яку проявляє львівська зверхність міска, могли би навіть позавидувати китайські мандарини, звїєні зі своїх ексекуційних способностей. Вже і наші редакції доводило ся кілька разів магістратскому висланикови запрєзентувати квїти заплаченого податку, за який магістрат упоминав ся другий раз! Але ось доносять нам з міста про ще більший куріоз: П. Кость Паньківський, знаючи магістратскому «енергію», платить за свою реальність постійно податок наперед. Мимо того дістав був загрозу ексекуції з початком сего року, яка показала ся опієся безпідставною. Минулого місяця п. Паньківський заплатив податок вже наперед до кінця року, а мимо того дістав «Przypomnienie» з загрозою ексекуції за якихсь 36 сотиків! Дурне 36 сотиків, се не є жаден грїш, але колиб пр. властитель був вже виїхав на фєрї і болєта була-б полежала собі місяць-два, то ексекуційних видєркасів було би наростло до кількадесяти корон. На щастє п. Паньківський був ще у Львові і ішов до магістрату заплатити тує суму 36 сотиків. Але якжеж він здивував ся, коли догичний «книжник» в магістраті не хотів прийняти тих 18 кр., заявляючи, що після податкових книг она не належать ся касі. Так то у Львові не можна забезпечити книжені перед магістратскою «енергією», хотїй і заплатиш наперед належний податок!

— **Іменованє.** Президент міністрів іменував надкомісарів поліції д-ра Михайла Фляггауа і Едварда Маєра, радниками поліції; комісарів Войтїха Венца й Івана Урбановича старшими комісарями, а концепістів Максима Головецкого і Александра Де Лєожа, комісарями поліції — вєй у Львові.

Цісар надав профєсорови гімназії в Станисларові Андрєви Матковскому з нагоди єго прошеня о перенєсенє в стан єуочинку, титул радника шкільного.

П. Кєнофонт Охримович б. бурмістр в Дрогобичи одержав посаду в IX. кл. ранги в памісництві при видавництві руских шкільних книжк.

— **Бєзробітних робітників** у Львові мимо заходів місского бюра праці є знова понад двєста. Є се переважно ті, що повертали з поза Львова від роботи, бо не згодили ся на працю за середню платню від 50 до 70 кр. денно. Між ними находять ся й такі, що на кошт властїей мали лише намір побачити околиці Львова.

— **В міскім заведеню для сиріт** у Львові відбув ся оноді річний попас з тих предметів, які сироти побєрають в заведеню. Діти співали, гімнастикували ся з повним признанєм для їх учителів. При кінци один з учеників, Кучаль-

ті мають хлїб, а я собі їджу в ріжних интересах в Росию, до Відня за чужі гроші, бо своїх не маю ні копійки.

— Які-ж ваші пляни на будучє?

— Не знаю ще. От, кручусь по сьвітї! З весною поїду може на Україну наверхати штундистів, хоч боюєсь бєків, а тепер їду до Відня, щоби бодай кількох Чехів позискати для православія.

— Чи платять вам за то?

— А в справах віри які ваші погляди?

— Versteht sich! Може Калинка брати за католицизм, то я беру за православіє. Так, так, пане Вячоса, земля крутить ся, то і нам треба крутити, аби лиш дальше...

— Які хочете! В 60 роках був я «обрядовщиком», потому хвалив лютерских пасторів, в 67. р. написав в «Науці», що ми стоїмо на становиску унійтєским⁴⁾, але часом і всунув таке, за що «Сіон» мене набрав з гори⁵⁾. Тоді я зараз в другім числі написав, що вже поправлю ся⁶⁾.

— А совість?

— І поправились ви дійсно?

— Не знаю сего товару... Вирочім, дайте менї лучший хлїб, то я подую і в вашу дучку.

— Я потому «вицирив зуби» Римови і мав за то процес дуже рентовий, бо жию по нині лучше, як на парохїї.

— Прошу бодай папіроску.

— Ви тепер православний?

— Очень благодарю!

— Та ніби так, з конечности. Тепер менї з тим добре. Побідоносцев любить мене, мої ді-

— А які ваші погляди політичні?

— Даруйте: Schweigen ist Gold і я не дурний сиву голову зложити в «Івановїй хатї».

— Шануйте бодай сиву голову.

— Колиж дуже смачний легкий хлїб.

— Їджте здорові! Папіроску на дорогу!..

¹⁾ «Наука» 1885. Май.

²⁾ «Наука» 1884. Січень.

³⁾ Ч. 5.

⁴⁾ «Наука» 1880. ч. 5.

⁵⁾ «Наука» 1874.

¹⁾ «Наука» 1885. ч. 2.

²⁾ «Наука» 1885. ч. 3.

³⁾ «Наука» 1885. Март. ст. 223.

⁴⁾ «Наука» 1876. ч. 8.

⁵⁾ «Сіон» 1876. ч. 20.

⁶⁾ «Наука» 1876. ч. 9.

ський, зложив подяку за опіку містови на руки присутніх делегатів міської ради.

В заведеню було сего року 105 хлопців і 66 дівчат.

— **Поділ красної шкільної ради.** Przedświt дізнав ся, що, коли п. Бобжинський уступить зі становища віцепрезидента кр. шк. ради, то кр. шк. раду поділять на 2 секції, педагогічну і адміністративну; провід першої секції обняв би один зі шкільних радників Герман або Франке, а другої секції радник намісництва Дембовський.

— **Іспит зрілості** в прив. семінарії учит. жіночий, з правом публичности, п-ї З. Стшалковської у Львові відбув ся від 1. до 13. с. м. під проводом радника п. Барановського. Іспит здали: Андрушівська Корнелія, Ашерман Марія, Бердарих Емерика (з відзн.), Блажей Ізабела (з відзн.), Боярска Олена, Бродович Софія, Бріківна Олена, Бріківна Домікеля, Цьорохівна Каміля (з відзн.), Ексер Анна, Гіжеєвська Михалина (з відзн.), Гельденбург Софія, Юхнович Марія, Юрчак Софія, Коломиєць Олена (з відзн.), Ляхит Амалія, Мацуска Евгения (з відзн.), Маркевич Ядвига, Оноферко Лідія (з відзн.), Островська Марія, Паволівна Катерина, Слоньська Ядвига, Шупеляк Олена (з відзн.), Туставовська Марія, Вайсберг Розалія, Венцовська Франціска (з відзн.), Зарембека Ванда. Перобовано 2 кандидатки, а 3 одержали поправку.

— **Руска гімназія на Буковині.** Буковинський сойм ухвалив домогати ся у правительства отворення двох нових гімназій: рускої в Вишніци і румунської в Кімполонгу.

— **Засуд.** Против Віктора Реґера, звісного соціаліста, який перед кількома місяцями ставав перед львівським трибуналом карним обжалований о злочин публичного насилля, якого допустив ся на офіцерах і зівстав тоді увільнений, відбула ся оводі розправа перед військовим судом в Перемишлі. Реґера обжаловано за небезпечні погрози і засуджено на 6 місяців тяжкої в'язниці.

— **В Старім Самборі** завязало ся «Повітове Товариство кредитове стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою», а его цілею є сполучити економічні сили членів для добробуту. Членами Дирекції є о. Данило Ленський рускокат. парох, Василь Волосянський властитель реальности і кушнір і Адольф Глиньковський властитель реальности, а заступниками Петро Саварин і Григорій Волосянський властители реальности і кушніри в Старім Самборі. Удїл кожного члена товариства виносить найменше 20 корон.

— **Зелізня катастрофа.** На стації в Єзуполи збула ся сеї ночі катастрофа, якої жертвою є три тяжко ранені кондуктори: Гера, Войтавіцький і Вількшевський. Тягаровий поїзд ч. 363 мав виїхати зі стації, та аби набрати розгону, цофнув ся назад, і зачений поїзд ч. 362. Наслідком сего 8 вагонів наладованих свиньми поторошили ся. На місце катастрофи приїхав директор Фестенбург з лікарями.

— **„Slovenec“** в четверговім числі обговорює в передовій статі невиносіме положеня угорських Русинів і Словаків. Угорщина числять після сего річного спису 19,210,000 душ населеня. З того є Малярів 7½ мільонів. Словаків 2,050,000 а Русинів 390,000, однак єї числа неправдиві. Три мільони північних Славян на Угорщині не має ніодного свого заступника в соймі, звідси походить гнет і нужда, бо за гнетеними нема кому промовити в соймі. Жиди висисають в них послидну каплю крови, а жидівські часописи видумують всякі неімовірні доноси на Словаків і Русинів. Егон, котрий займає ся ратунковою акцією між Русинами, також не уникнув жидівської злоби, бо на него як на дежавного урядника поспали ся доноси до міністерства. Може зарадити нужді комітет, установлений для провірення фінансових відносин між північними Славянами і на нїм опирає ся майже цілї їх будучність.

— **Нова філософія.** Вчора відбула ся на віденським університеті перша промоція жєнщини, панни Емми Отт, на доктора філософії. Панна Отт є авторкою кількох праць з ботаніки.

— **Товариство «Сільський Господар в Олеську»** наміряє спровадити для своїх членів штучні навози, а то: а) суперфосфат мінеральний, дуже придатний на ґрунти тяжкі під осмі засіви, в цїні за 100 кг. около 11 корон; б) томасину придатну під засіви озими на лекші ґрунти, як також на домішку до кайїту на сіножати, в цїні около 9 корон; в) кайїт по 2 кор. 60 сот. При сего річнім досвіді ужиток суперфосфату під жито і волохату пшеницю оказав ся дуже відповідний, а під гладку пшеницю менше успішний. Також сіножати навожені кайїтом і томасиною — мимо посушної весни — видали сіна значно більше, як сіножати ненавожені, а на отаву є надія, що буде ліпша, як сіно.

Товариство спроваджує також щєпи з Морави і зі школи в Коломиї або Тарнові, і то лише високі на два метри з короною в цїні около 1 корона. Дві такі щєпи є на показ в шкільці Товариства в Олеську (під замком).

Єслиж хто з Вп. членів жєлає собі чи навозів штучних, чи щєп, зволить враз з надісла-

нем задатку зголосити ся до товариства «Сільський Господар в Олеську» і то: о навози найдальше до кінця липня, а о щєпи до кінця вересня с. р.

При сїй нагоді просить ся Вп. членів, котрі за сеї рік не упустили своїх вкладок, щоби їх вирівняли, а заравом постарались о приєднанє нових членів для Товариства.

Від Видїлу Товариства «Сільський Господар в Олеську».

— **Політичний процес.** В Больвої розічне ся на днях процес против б. посла Палїколя, за замордованє сциалїського директора Нотарбартоля. Процес потреває з місяць, бо завізвано 400 свідків. Палїкала спроваджено під сильною ескортою жандармів до Больвої, бо побоювано ся, що по дорозі сторонники Палїколя будуть старати ся его відбити.

— **Чужим добром!** Полїція в Петербурзі слїдила вже від довшого часу за якимсь молодим чоловіком, котрий цукав гроші по всяких шинках, а слїдила тим пильнійше, що недавно тому при улиці Караванная якісь злодії вкрали йому 9,000 рублів. Коли полїція довідала ся, що той молодий чоловік ще недавно був волоцюгою, то була таки майже певною, що має в нїм перед собою того злодія, що допустив ся крадежі при ул. Караванній. Коли его арештовано і допитувано, звідки він має гроші, розповів він історію, в котру ніхто не хотів вірити, а котра все таки показала ся правдивою. Він став розповідати, що одного дня вечером, коли нічого цілїсенький день не їв і змучений не мав навіть де переспати, пішов над ріку Неву і ходив там понад воду. Коли собі роздумав свою біду, така звязал ся рознука, що постановив відібрати собі жите і вже хотів скочити у воду, як хтось із заду его задержав. То був якийсь старий чоловік, убраний як богомольць. Коли він тому богомольцеві розповів свою біду, сей змілував ся над ним і запросив его до себе, нагодував его і дав ще спору гроший. Від тої пори ходив він часто до того богомольця — та й сказав, як він називає ся — а той за кожний раз нагодував его і дав ему гроший. Полїція випукала того богомольця і показало ся, що волоцюга говорив правду. За шість неділь дістав він від того милосерного богомольця не менше лиш 1200 рублів.

— **Довголітний Американець.** З Нового Йорку доносить що в домі убогих в Нью-Джерзі обходив сими днями Американець Ной Рабі сїєї 129-ий день уродин. Рабі родив ся в Північній Каролїні ще перед американською революцією і є однісеньким із жиючих Американців, котрі жили в часі підписаня проголошеня независимости північної Америки. Він розповідає, що пригадує собі, що чув, як Джордж Вашингтон промовляв в Йорктовні. Він не був ніколи жонатим і є на дуєї ще зовсім дужий, але на тілі ослаб в послїдних часах і заедно спить.

З руско-народного театру.

Передпослїдне представленє «Власть тьми» гр. Льва Толстого було цікаве зміною в обсадї Анисї, яку замість п-ни Бучманівної відіграла п-на Слободївна та дебютом п-ни Зофії Стечинської, доньки нашого незабутного артиста Андрія Стечинського, в ролї Анютки. П-на Слободївна, о скілько їй дозволила наглїсть обсади, поборолла щасливо трудности ролї, хотїй не змогла затерти вражїня повної темпераменту і правди, тогїдної креациї п-ни Бучманівної. Молоденька п-на Стечинська виїшла зі своєї трудної ролї не як дебютантка, а як артистка. Єї гра має багато природности, а модуляція голосу виказує зрозумїне ролї і переняє ся нею. Деколи затирали ся у вимові закінченя слів, а то і речень; сей недостаток треба ще доповнити, як і взагалї щиро працювати над дальшим вирівнанєм гри. Але що в п-ні Стечинській лучить ся талант разом з образованєм і гарним уложенєм, тож ми певні, що те все майже «прїйде само собою». П. Твардєвич, який переняв ролю староро Якіма по п. Ольшанським, був за молодим в руках і бесїді супротив свого вигляду і виразних вказівок автора.

Решта ріль в давній обсадї випала дуже складно і багато рівнійше, чим тамтого року. Констатуємо з призмностию, що таланти наших молодих артистів розвивають ся скорою ходою. Є се в великій часті також заслугою енергїчної і сумлінної режисерї, яка спочиває в руках п. Стадника. В нїм виростає на наших очах для руского театру директор-артист, який чей колїсь зробить конєць доривочній господарцї «патріотствующих» ділетантів.

Вчора попрацав ся наш театр зі столицею представленєм «Не ходи Грїцю» на міській сце-

ні. Численно зібрала публіка дарила гучними оплесками поодинокі уступи ріжнobarвного образа народного жита. Вражїне цілости було менше вдоволяюче, от, як на відїзднім, хотїй зміцнені хори представляли ся дуже добре так під зглядом сьїву, як і ансамблевой гри.

Нивї покидають Львів наші перелетні птиці. Львівська Русь може і байдужа для них, але львівске небо плаче за ними. Коби оно було противно! Бо театральні річи їдуть підводами всієм миль до Яворова... а наш театр до тепер не придбав не то що сталої сцени, але ані одного критого воза, або хоть плахти для накрїтя річий. Будуть артисти знов крутити річи в дощу, сунити постїль і... проклинати свою долю. Зарадити сему, було би першим кроком до реформи і піднесеня рускої сцени, над чим наші театральні мельомани вже стїлько радили. Одна злива підчас подорожи зробить в гардеробї і декорациях більше шкоди, чим коштувала би захорона від дощу.

Телеґрами.

Відень, 20. липня. Президент міністрів др. Кербер виїхав вчєра до Ішлю, міністер просвьїти др. Гартель до Ауссєе, міністер рільництва Дажіованелї до Гоасєри, а міністер др. Пентак до Гмунден.

Відень, 20. липня. Розпорядженє міністерства скарбу з дня 11. с. м. оголошує постанову о податкових опустах, податків від реальности і заробкових за рік 1901. Опуст податків, який порішено уже в попереднім році, ґрунтового, домово-чиншового і домово-клясового, остає удержаний в сїм році. Наступить також по раз перший знижка податку від акційних товариств включно в сумї 2,251,000 К.

Відень, 20. липня. Подорож великого князя Александра Михайловича на Балкан має більше значїне політичне, як перед тим думано. В політичних кругах ходить вість, що ся подорож стоїть в звязи з стремлїнями князя Фердинанда оголосити Болгарію королїством і що сей план має попірати Росія. Болгарія має зістати королїством в тїм часї, коли князь болгарский подружить ся другим раз з дочкою чорногорского князя, княгинєю Евксєнією. На основї інформацій з Ватикану «Vaterland» твердить, що намір подружя князя з княгинєю православною, а також перехід его на православїє стрїтить великі перепони зі стороны Ватикану.

Триєст, 20. липня. Правительство скликало другим раз сойм істрийский на день 29. с. м. Як звісно, засїданє сойму істрийского було неможливе з причини абстинєнції Італїйців. Італїйці прирекли явити ся на засїданє сойму, бо правительство їм обїцяло предложити закон, щодо перенесєня сойму до Парєнци.

Сараґосса, 20. липня. Монастир і більшу часть костелів замкнено. Нивїшї позїстають під сторожею поліційною. Богато сьвященників опускає місто.

Градець, 20. липня. На вчерашнім засїданю міської ради приїшло до бурливих сцен при нарадах над затягненєм 20-мільонової позички. Коли референт сеї справи віцебурмістр Гогенбургер забрав голос, соціалїсти почали свистати і кричати, так що предсїдатель замкнув засїданє.

Берлин, 20. липня. «Local Anzeiger» доносить, що вість про стрїчу цїсаря Вільгельма з королєм Едвардом і царем в половинї серпня в Моґунцї — є неправдивою. Тамошним властям про те нічо не звісно.

Царгород, 20. липня. Слїдство в справі послїдного пожару в Ільдїз Кіоску покінчено. Показало ся, що огонь підложила одна з дам двора султана, призначена до служби вґаремі. Вчєра вивезено єї на вигнанє до Африки.

Капштад, 20. липня. Всї англїйські війська, призначені до оборони Каплянду, мають повернути з Оранїї і Трансвалю на полудне, для оборони тамошних фармерів перед Бурами.

Льондон, 20. липня. Кїтшенєр доносить з Преторїї: На невелику англїйську колюмну напав відділ Бурів і штурмував єї цілий день. Англїчан погїбло 10, а між ними 3 офіцери; 17 вояків є ранєних.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Програма від 16. до 31. липня 1901.
При співучасті військової музики 80. н. п.
В огороді електрично освітленим.

- 1) The Grunathos, одинок на сусі дамска трупа акробатска (7 пань).
- 2) ? Tacienu, найбільший феномен сьвіта.
- 3) The Royal Ranvoll Bioskop, в природній величині пластичні фотографії.
- 4) Artur de Lipiński, зьвізда всіляких еквілібристів на вежи Айфель.
- 5) Pertina, акробатична танцерка австральска.
- 6) Magherjta et Giuseppe Gianato, живі чаруючі образи феноменальні, ефекти сьвітляні і декорації.
- 7) 3 пані Cetinje, 3-ех панів, чорногорска трупа в своїх народних сьпівах і танцах.
- 8) The 5 Reyvall's, електричні сьпівачки.
- 9) The Fr. Marzahn Troupe, з своєю пантоміною.

Що дня о 8. год. вечером велике представлене. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятниця High Life представлене. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія
студентів філософічного виділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошена приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і сьвята) на університеті (І п. Саля VIII) межи 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософічного виділу, Львів, Університет.

За знамениті впроби преміований ц. к. державною медалію.
F. MORAVUS,
Brünn, Grosser Platz,
укінчений слухач технічної школи для виробу годинників в Белі (Швайцарія), вироблює і доставляє годинники на вежі, церкви, школи, урядові будівлі, фабрики, замки, вілії і т. п. в найточнішій і фаховій викінченю по найдешевших цінах. Цінілки на жадаве даром. Вивіз на Схід. 21-26

Сезон від 1. червня до кінця вересня
В Микуличині
над трема Прутами
отворив заряд
„Народної Гостинниці“
зі Львова
◆ **готель і реставрацію** ◆
в віллі о. Галайчука.

Заряд приймає купелевих гостей на цілий сезон на мешкане, також з цілим удержавем. Сезоніві домівки в готелі під власним зарядом по 2-3 покої по дуже умірених цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнім заряді, окрема читальня для гостей, купелі в Пруті о 200 кроків від готелю, прогулки нетомлячі задля догідного положення місцевости, а велізнична станція о 150 кроків від готелю.
Зголошена приймає п. Микола Заячківский в Микуличині.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕР“
Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одинокое руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Пресьвящ. Ординарияти Всеч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.		
Резерва премії	171.942 „ „	разом	
Резерва спеціальна	6.000 „ „		520.406 кор. 65 сот.
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „		

Тарифи „Дністра“ умірновані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі еворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпробовочно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних Банк краввий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сьвятині, Городенці, Тереховлі, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ иде часть провізії на рускі публичні добродійні ціли; поліси і квити видає Краківске Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо земля господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошена о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Всілякі
КУПОНИ
і
вильосовані
цінні папері

виплачує без потрученя
провізії або коптів

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ
Гіпотечного.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всілякі
папері цінні
і **МОНЕТИ**

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.
(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня			6:25	до Станиславова, Підвисокого, Потупор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина		1:55	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.		2:08	6:43	„ „ „ „ дв. Підзамче	
	7:45	в Янова			6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	в Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берліна	
	8:00	„ „ „ „ на дв. головний		2:55	9:00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:10	з Лавоного (Пешту) Калуша, Сянока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
1:35	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берліна			9:42	„ „ „ „ дв. гол.	
	11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора			10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потупор)		2:40	10:25	до Чернівців	
	12:55	в Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята	
	1:10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і сьвята	
	3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)			3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия			3:15	до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:20	4:11	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.			3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2:35	5:35	з Кракова „ „ „ на дв. голов.			3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова	
	5:50	з Чернівців, Іцкан		НІЧ			
1:45	5:40	з Сокаля, Белзця і Любачова		12:45	6:10	до Станиславова	
	6:00				6:20	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)	
НІЧ					6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цьвіт. 1902 щоденно	
	7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.			7:10	до Тернополя, Бродів двох дв. головний	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			7:32	дворець Підзамче	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
8:20	9:50	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова			7:52	до Брухович (16. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)	
2:31	9:40	з Чернівців, Букарешту			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
12:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
	10:02	„ „ „ „ на дв. голов.			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. головний	
	3:12	з Підволочиск Копачинськ на дв. Підзамче			11:32	„ „ „ „ дв. Підз.	
	3:35	„ „ „ „ на дворець головний			4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора	
					4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-европейский різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — В місті видають білети іади: Звичайні білети агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсманна ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети звичайні і великі інші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади іади і т. п. бюро інформаційне ц. к. велізниць державних (ул. Краснівч. ч. 5. в подвірю, сходи II, двері ч. 52.) в урядових годинах (8-5 а в сьвята 9-12).